

PRESUDA SUDA

od 13. listopada 1992.(*)

„Ribarstvo – Uredba o raspodjeli kvota ulova među državama članicama – Akt o pristupanju Španjolske i Portugala”

U spojenim predmetima C-63/90 i C-67/90,

Portugalska Republika, koju zastupaju João Mota de Campos, Luis Inês Fernandes, direktor pravne službe u Općoj upravi za poslove Europske zajednice Ministarstva vanjskih poslova, Marcelo Vasconcelos, direktor službe za istraživanja i planiranje u Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i prehrane, i Maria Luisa Duarte, pravna savjetnica u Općoj upravi za poslove Europske zajednice Ministarstva vanjskih poslova, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg pri portugalskom veleposlanstvu, 33, allée Scheffer,

i

Kraljevina Španjolska koju je zastupao Carlos Bastarreche Sagües, a potom Alberto José Navarro González, glavni direktor za pravno i institucionalno usklađivanje na razini Zajednice, i Rosario Silva de Lapuerta, *Abogado del Estado*, predstojnik državne pravne službe za postupke pred Sudom Europskih zajednica, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg pri španjolskom veleposlanstvu, 4-6, boulevard Emmanuel Servais,

tužitelji,

protiv

Vijeća Europskih zajednica, koje su zastupali Arthur Alan Dashwood, direktor u pravnoj službi Vijeća, i John Carbery, pravni savjetnik, uz asistenciju Jorgea Monteiroa, a potom Amadeua Lopesa Sabinoa i Germán-Luisa Ramosa Ruanoa, iz njegove pravne službe, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg pri uredu Xaviera Herlina, direktora Uprave za pravne poslove Europske investicijske banke, 100, boulevard Konrad Adenauer, Kirchberg,

tuženika,

koje podupiru

Komisija Europskih zajednica, koju zastupaju Robert Caspar Fischer, te Herculano Lima i Francisco José Santaolalla, pravni savjetnici, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg pri uredu Roberta Haydera, predstavnika njezine pravne službe, Wagner Centre, Kirchberg,

Savezna Republika Njemačka, koju zastupaju Ernst Röder, *Regierungsdirektor* iz Saveznog ministarstva gospodarstva, i Joachim Karl, *Obberregierungsrat* iz istog

ministarstva, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg pri veleposlanstvu Savezne Republike Njemačke, 20-22, avenue Emile Reuter,

i

Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, koju zastupaju J. E. Collins, iz Treasury Solicitor's Departmenta (Pravni odjel Ministarstva financija), u svojstvu agenta, uz asistenciju Christophera Vajde, *Barrister*, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg pri veleposlanstvu Ujedinjene Kraljevine, 14, boulevard Roosevelt,

intervenijenti,

povodom tužbe za poništenje Uredbe Vijeća (EEZ) br. 4054/89 od 19. prosinca 1989. o raspodjeli kvota ulova Zajednice u vodama Grenlanda za 1990. godinu (SL L 389, 30.12.1989., str. 65.),

SUD,

u sastavu: O. Due, predsjednik, C. N. Kakouris i M. Zuleeg (predsjednici vijeća), G. F. Mancini, R. Joliet, J. C. Moitinho de Almeida i M. Diez de Velasco, suci,

nezavisni odvjetnik: C.O. Lenz,

tajnik: D. Triantafyllou, administrator,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši usmeno očitovanje stranaka na raspravi održanoj 18. veljače 1992.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 6. svibnja 1992.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Tužbama koje su zaprimljene u tajništvu Suda 14. i 16. ožujka 1990., Portugalska Republika i Kraljevina Španjolska podnijele su, na temelju članka 173. prvog stavka Ugovora o EEZ-u, tužbe za poništenje Uredbe Vijeća (EEZ) br. 4054/89 od 19. prosinca 1989. o raspodjeli kvota ulova Zajednice u vodama Grenlanda za 1990. godinu (SL L 389, 30.12.1989., str. 65.). Ta je uredba donesena nakon potpisa Sporazuma o ribarstvu između Zajednice, s jedne strane, i Vlade Danske i Lokalne vlade Grenlanda, s druge strane (SL L 29, 1.2.1985., str. 9.), te Protokola kojim se utvrđuju uvjeti u vezi s ribolovom predviđenim tim sporazumom (SL L 389, 30.12.1989., str. 83.), to jest kvote ulova Zajednice u vodama Grenlanda za razdoblje od 1. siječnja 1990. do 31. prosinca 1994.
- 2 Vijeće je donijelo spornu Uredbu na temelju članka 11. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 170/83 od 25. siječnja 1983. o uspostavi sustava Zajednice za očuvanje i upravljanje ribolovnim resursima (SL L 24, 27.1.1983., str. 1.). Tim se sustavom predviđaju, *inter alia*, mjere

očuvanja koje u skladu s člankom 2. mogu, između ostalog, uključivati ograničenje ribolovnog napora, posebno ograničavanjem ulova.

- 3 U skladu s člankom 3. Uredbe br. 170/83, kada, u slučaju jedne vrste ili skupine srodnih vrsta nastane potreba za ograničenjem ulova, treba za svaku godinu odrediti ukupni dopušteni ulov (dalje u tekstu: TAC) za svaki stok ili skupinu stokova, udio koji je na raspolaganju Zajednici i, ako je primjenjivo, ukupni ulov koji se dodjeljuje trećim zemljama kao i posebne uvjete izvođenja tih ulova. Udjele koji su na raspolaganju Zajednici treba povećati za ukupan ulov Zajednice izvan voda koje su pod nadležnošću ili suverennošću država članica.
- 4 Člankom 4. stavkom 1. Uredbe br. 170/83 predviđa se: „količina ulova iz članka 3. koja je na raspolaganju Zajednici dijeli se između država članica tako da se svakoj državi članici osigura relativna stabilnost ribolovnih aktivnosti za svaki od predmetnih stokova”. [neslužbeni prijevod] Člankom 4. stavkom 2. predviđa se da Vijeće, djelujući u skladu s postupkom utvrđenim u članku 43. Ugovora i na temelju izvješća o ribarstvu u Zajednici, gospodarskom i socijalnom razvoju obalnih područja i o stanju stokova i njihovom vjerojatnom razvoju koje Komisija mora dostaviti do 31. prosinca 1991., mora prilagoditi raspodjelu između država članica ako se to pokaže potrebnim.
- 5 Konačno, člankom 11. Uredbe br. 170/83 predviđa se da o izboru mjera očuvanja, određivanju TAC-a te opsegu ulova koji je na raspolaganju Zajednici i njegovoj raspodjeli između država članica odlučuje Vijeće kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije. Uredbe o određivanju TAC-a za vrste riba koje treba očuvati i o raspodjeli opsega ulova koji je na raspolaganju Zajednici između država članica donose se, na toj osnovi, svake godine od 1983.
- 6 Uredbom Vijeća (EEZ) br. 172/83 od 25. siječnja 1983. o utvrđivanju, za određene riblje stokove i skupine ribljih stokova koji se javljaju u ribolovnim zonama Zajednice, ukupnog dopuštenog ulova za 1982., udjela tih ulova koji su na raspolaganju Zajednici, raspodjele tog udjela između država članica i uvjeta pod kojima se ukupan dopušteni ulov može loviti (SL L 24, 27.1.1983., str. 30.), Vijeće je stokove koji su na raspolaganju u vodama Zajednice raspodijelilo u skladu s tri mjerila navedena u preambuli te uredbe, a to su: tradicionalne ribolovne aktivnosti, posebne potrebe područja osobito ovisnih o ribolovu i o industrijama povezanim s ribolovom, te gubitak ribolovnog potencijala u vodama trećih zemalja.
- 7 Ista su mjerila bila upotrijebljena za raspodjelu resursa koji su na raspolaganju izvan voda Zajednice na temelju sporazuma s trećim zemljama koji su sadržani u različitim uredbama Vijeća, kao što su Uredba Vijeća (EEZ) br. 173/83 od 25. siječnja 1983. o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 370/82 o upravljanju i nadzoru nad određenim kvotama ulova za 1982. za brodove koji plovo pod zastavom države članice i koji ribare u regulatornom području definiranom Konvencijom NAFO-a (SL L 24, str. 68.), br. 174/83 o raspodjeli između država članica kvote ulova koja je u 1982. na raspolaganju Zajednici na temelju Sporazuma o ribarstvu između Zajednice i Kanade (SL L 24, str. 70.), br. 175/83 o raspodjeli određenih kvota ulova između država članica za brodove koji ribare u Norveškoj gospodarskoj zoni i ribolovnoj zoni oko otoka Jan Mayen (SL L 24, str. 72.), te br. 176/83 i br. 177/83 o raspodjeli kvota ulova između država članica za brodove koji ribare u švedskim vodama (SL L 24, str. 75.) i u vodama Farskih otoka (SL L 24, str. br. 77.).

- 8 Postotci raspodjele, utvrđeni na temelju ribolovne aktivnosti u referentnom razdoblju od 1973. do 1978. i pretvoreni u količinsku raspodjelu, nisu se promijenili od 1983. i od tada se upotrebljavaju za sve raspodjele. Pristupanje Portugalske Republike i Kraljevine Španjolske Zajednici 1. siječnja 1986. nije donijelo nikakve promjene u ključu raspodjele, budući da su dvije nove države članice ostale iz nje isključene.
- 9 Za potpuniji prikaz primjenjivog zakonodavstva Zajednice, tijeka postupka i tužbenih razloga i argumenata stranaka upućuje se na izvještaj za raspravu. Ovi dijelovi spisa u nastavku se spominju samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obrazloženje odluke Suda.
- 10 U prilog svojim tužbama tužitelji su iznijeli niz tužbenih razloga koji se mogu grupirati u tri skupine, a to su kršenje bitnih postupovnih zahtjeva, kršenje načela stabilnosti ribolovnih aktivnosti i kršenje općih načela prava Zajednice.

Kršenje osnovnih postupovnih zahtjeva

- 11 Portugalska Republika odmah na početku ističe da je pri donošenju sporne uredbe došlo do povrede postupka predviđenog u članku 43. Ugovora, na koji se u njoj, štoviše, ni ne upućuje. U tom pogledu ona smatra da se zahtjev pravne sigurnosti ne može ispuniti ni upućivanjem na Ugovor o EEZ-u kao cjelinu ni upućivanjem na gore navedenu Uredbu (EEZ) br. 170/83.
- 12 Osim toga, ona smatra da je pri donošenju sporne uredbe došlo do kršenja članka 190. Ugovora, budući da u njoj nisu navedeni činjenični i pravni razlozi koji su potaknuli Vijeće na raspodjelu raspoloživih ulova između određenih država članica isključujući neke druge države članice, poput tužitelja, iako su one izrazile svoj interes u tom smislu.
- 13 Konačno, Portugalska Republika smatra da je sporna uredba bila donesena - doduše privremeno - prije nego što je stupio na snagu gore navedeni protokol kojim se utvrđuju uvjeti u vezi s ribolovom u vodama Grenlanda. Ona navodi da taj protokol nije bio formalno odobren u ime Zajednice do donošenja Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2647/90 od 16. srpnja 1990. o zaključivanju Drugog protokola (SL L 252, 15.9.1990., str. 1.) i da je o privremenoj primjeni tog protokola odlučeno sporazumom koji su stanke sklopile razmjenom pisama od 21. prosinca 1989.
- 14 Što se tiče pravne osnove sporne uredbe, valja napomenuti da je izričito navedeno da je pravna osnova članak 11. Uredbe br. 170/83, kojim se, upućivanjem osobito na članak 4. stavak 1. iste uredbe, Vijeće ovlašćuje da na prijedlog Komisije kvalificiranom većinom odredi među državama članicama raspodjelu opsega ulova koji je na raspolaganju Zajednici. Kako se Uredba br. 170/83 temelji na članku 43. Ugovora, njezin članak 11. predstavlja primjerenu i dostatnu pravnu osnovu za donošenje sporne uredbe. Kao što je Sud odlučio u presudi od 16. lipnja 1987., Romkes/Officier van Justitie, C-46/86, Zb., str. 2681., t. 16., od Vijeća se zahtijeva da u uredbama o zajedničkoj poljoprivrednoj politici utvrdi sve detalje u skladu s postupkom utvrđenim u članku 43. Ugovora; za razliku od toga, za potrebe te odredbe dovoljno je da se u skladu s postupkom utvrđenim tom odredbom odrede osnovni elementi sadržaja koji se uređuje; naime, odredbe za provedbu osnovnih uredbi Vijeće može donijeti u skladu s nekim drukčijim postupkom, kako je predviđeno navedenim člankom 11.
- 15 Stoga se ovaj tužbeni razlog mora odbiti.

- 16 Što se tiče tvrdnje da u obrazloženju na kojem se temelji sporna uredba nema nikakvih detalja koji se tiču stvarnih ili pravnih razloga koji su naveli Vijeće da neke države članice uključi u raspodjelu, a neke, posebno tužitelje, isključi, valja imati na umu da u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda obrazloženje koje se zahtijeva člankom 90. Ugovora mora biti primjereno prirodi predmetne mjere. Ono mora jasno i nedvosmisleno iznijeti obrazloženje tijela Zajednice, autora akta, kako bi se zainteresiranima omogućilo da se upoznaju s opravdanjima poduzete mjere, a Sudu da izvrši svoj nadzor. Iz sudske prakse također proizlazi da u obrazloženju na kojem se temelji akt ne moraju biti navedeni različiti činjenični i pravni elementi koji su predmet toga akta, pod uvjetom da taj akt pripada u opći sustav skupine akata i čini dio tog sustava (vidjeti posebno presudu od 22. siječnja 1986., Eridania/Cassa Conguaglio Zuccheri, C-250/84, Zb., str. 117., t. 37. i 38.).
- 17 U petoj uvodnoj izjavi sporne uredbe izrijekom se navodi osnovno mjerilo za svaku raspodjelu ribolovnih resursa, to jest da se svakoj državi članici mora osigurati stabilnost u pogledu predmetnih ribolovnih aktivnosti, kako je navedeno u članku 4. Uredbe br. 170/83. Također valja imati na umu da je sporna uredba jedna od cijelog niza uredbi kojima se primjenjuje isto osnovno mjerilo, od kojih su neke donesene nakon pristupanja. Stoga se mora zaključiti da ona ispunjava zahtjeve članka 190. Ugovora u vezi s obrazloženjem, kako je gore navedeno.
- 18 Stoga se drugi tužbeni razlog mora odbiti.
- 19 Konačno, mora se odbiti i tužbeni razlog koji se temelji na činjenici da je sporna uredba bila donesena – doduše privremeno - prije nego što je stupio na snagu drugi protokol o raspoloživim ribolovnim resursima u vodama Grenlanda. Dovoljno je samo napomenuti da je, u svakom slučaju, ta uredba na temelju njezinog članka 3. stupila na snagu 1. siječnja 1990., to jest istog dana kada je na snagu stupio i navedeni protokol, u skladu s Odlukom Vijeća 89/650/EEZ od 19. prosinca 1989. o sklapanju sporazuma u obliku razmjene pisama o privremenoj primjeni protokola (SL L 389, 30.12.1989., str. 80.).
- 20 Iz prethodno navedenog slijedi da se u cjelini moraju odbiti tužbeni razlozi koji se odnose na povredu bitnih postupovnih zahtjeva.

Tužbeni razlog koji se temelji na kršenju načela stabilnosti ribolovnih aktivnosti

- 21 Tužitelji smatraju da je donošenjem sporne uredbe, kojom ih se isključuje iz raspodjele, Vijeće na krajnje nefleksibilan, pa prema tome i pogrešan način primijenilo načelo stabilnosti ribolovnih aktivnosti sadržano u članku 4. stavku 1. Uredbe br. 170/83, budući da nije uzelo u obzir njihove legitimne zahtjeve za pristup ribolovnim resursima koji su na raspolaganju izvan Zajednice, a koji su bili dodijeljeni Zajednici kao cjelini.
- 22 U prilog svojoj tvrdnji tužitelji su iznijeli tri argumenta.
- 23 Kao prvo, oni navode da je drugim protokolom sporazumu s Grenlandom, u usporedbi s prvim protokolom iz 1985., Zajednici ponuđeno značajno povećanje ribolovnih mogućnosti, uključujući posebno 7500 dodatnih tona bakalara. Zbog tog je povećanja Vijeće trebalo uključiti tužitelje u raspodjelu, štiteći istovremeno interese država članica koje su već bile uključene u raspodjelu.

- 24 Drugo, tužitelji smatraju da odredbe o preispitivanju iz članka 4. stavka 2. Uredbe br. 170/83 nisu jedini način da se ključ raspodjele utvrđen 1983. prilagodi kako bi se uzelo u obzir nove okolnosti. Sâmo Vijeće priznalo je u izjavi zabilježenoj u zapisniku pri donošenju Uredbe br. 170/83 da će i prije formalnog preispitivanja sustava raspodjele, pri ocjenjivanju relativne stabilnosti kvota koje se dodjeljuju državama članicama biti potrebno uzeti u obzir različite okolnosti koje bi mogle značajno utjecati na opću situaciju na temelju koje je bilo odlučeno o početnoj raspodjeli. Pristupanje dviju novih država članica predstavlja bitnu promjenu te situacije, budući da je početni sustav raspodjele bio predviđen za deset država članica, pa prema tome više ne odražava sadašnji sastav Zajednice. Osim toga, nepostojanje odredaba o ovom pitanju u Aktu o pristupanju znači da se načelo relativne stabilnosti ribolovnih aktivnosti mora primijeniti uzimajući u obzir novi sastav Zajednice.
- 25 Konačno, prema mišljenju Kraljevine Španjolske, države članice su sustavno nedovoljno iskorištavale ribolovne mogućnosti utvrđene u protokolu iz 1985. koje su im bile dodijeljene. Stoga, čak i kada dodatne kvote ne bi postojale, načelo relativne stabilnosti ribolovnih aktivnosti ne bi bilo narušeno da su se ribolovne mogućnosti dodijelile drugim državama članicama, budući da države članice koje su bile isključivi korisnici tog načela nisu nikad u potpunosti iskoristile svoje kvote.
- 26 Prije razmatranja gornjih argumenata valja podsjetiti da je u gore navedenoj presudi Romkes, Sud već izrazio svoje stajalište o usklađenosti raspodjele kvota nakon početne raspodjele iz 1983. sa zahtjevom relativne stabilnosti ribolovnih aktivnosti utvrđenim Uredbom br. 170/83. U točki 17. te presude Sud je naveo da se zahtjev relativne stabilnosti mora tumačiti tako da znači da u toj raspodjeli svaka država članica mora zadržati fiksni postotak. U tom je smislu Sud pojasnio da se člankom 4. stavkom 2. te uredbe, navođenjem da odredbe o provedbi prilagodbi koje se mogu pokazati potrebnima u pogledu raspodjele resursa među državama članicama, Vijeće donosi u skladu s postupkom utvrđenim u članku 43. Ugovora, pokazuje da se ključ raspodjele, početno utvrđen u skladu s člankom 4. stavkom 1., na temelju članka 11. nastavlja primjenjivati dok se ne donese uredba o izmjeni u skladu s postupkom koji je bio primijenjen pri donošenju Uredbe br. 170/83.
- 27 Tužitelji, međutim, tvrde da takva odluka pretpostavlja ograničenje ribolovnog napora u odnosu na raspoložive ulove u određeno vrijeme i da se na nju ne može pozvati kada, kao u ovom slučaju, postoji povećanje ribolovnih mogućnosti.
- 28 Prvo što treba napomenuti jest da se u skladu s člankom 2. stavkom 2. Uredbe br. 170/83 mjere ograničavanja ulova odnose na vrste ili skupine vrsta; drugo, u skladu s člankom 4. stavkom 1. iste uredbe, mora se osigurati relativna stabilnost za svaku državu članicu, „za svaki od predmetnih stokova”, to jest za ribe određenih vrsta koje se nalaze unutar navedenog zemljopisnog područja. Međutim, nesporno je da je nemoguće procijeniti točan volumen takvih stokova, koji se iz godine u godinu može povećavati ili smanjivati, prvenstveno zbog biološke evolucije vrsta. Stoga je Sud u gore navedenoj presudi Romkes pojasnio da relativnu stabilnost ribolovnih aktivnosti treba tumačiti kao zadržavanje fiksnog postotka za svaku državu članicu i, prema tome, ne kao jamstvo fiksne količine ribe.
- 29 U tim okolnostima načelo relativne stabilnosti ribolovnih aktivnosti ne može se tumačiti tako da Vijeće ima obvezu donošenja nove raspodjele kad god se utvrdi povećanje

određenog stoka, ako je taj stok već bio obuhvaćen početnom raspodjelom. Osim toga, kao što je to nezavisni odvjetnik s pravom istaknuo, sporazum o ribarstvu s Grenlandom sadrži niz odredaba koje se mogu obrazložiti samo nesigurnom prirodom količinskih predviđanja za određene stokove.

- 30 Stoga se prvi izneseni argument mora odbiti.
- 31 Što se tiče argumenta u vezi s pristupanjem Portugalske Republike i Kraljevine Španjolske Zajednici 1. siječnja 1986., valja navesti da objektivna činjenica pristupanja sama po sebi ne proizvodi pravne učinke, budući da su uvjeti pristupanja navedeni u Aktu o pristupanju.
- 32 U ovom slučaju člankom 2. odgovarajućeg Akta o pristupanju predviđa se da su od dana pristupanja odredbe izvornih Ugovora i akata koje su institucije Zajednice donijele prije pristupanja obvezujuće za nove države članice te se u tim državama članicama primjenjuju pod uvjetima utvrđenima u tim Ugovorima i u samom Aktu o pristupanju.
- 33 Nesporno je da se, u vezi s ribarstvom, a posebno s vanjskim resursima, Aktom o pristupanju (članak 167. u slučaju Španjolske i članak 354. u slučaju Portugala) predviđa sustav integracije kojim Zajednica preuzima samo upravljanje sporazumima o ribarstvu koje su nove države članice ranije zaključile s trećim zemljama i kojim se, u njihovom slučaju privremeno, zadržavaju prava i obveze iz tih sporazuma dok Vijeće ne donese odgovarajuće odluke o nastavku ribolovnih aktivnosti iz tih sporazuma.
- 34 U tim okolnostima, u skladu s člankom 2. Akta o pristupanju, moraju se primjenjivati postojeća pravila Zajednice, posebno načelo relativne sigurnosti kako je utvrđeno u Uredbi br. 170/83, koja nije bila ni na koji način izmijenjena osim tehničke prilagodbe broja glasova u postupku donošenja odluka u članku 14. stavku 2. (Prilog I., točka XV., Akta o pristupanju), i kako ga je tumačio Sud.
- 35 Stoga se drugi argument mora odbiti.
- 36 Međutim, valja pojasniti da, iako Akt o pristupanju nije utjecao, a mogao je, na postojeću situaciju u vezi s raspodjelom vanjskih ribolovnih resursa, ipak ostaje činjenica da su od pristupanja Portugalska Republika i Kraljevina Španjolska bile u istom položaju kao one države članice koje nisu ostvarile korist od početne raspodjele.
- 37 Iz toga slijedi, prvo, da te dvije države članice imaju pravo sudjelovati u raspodjeli svih novih ribolovnih mogućnosti koje budu na raspolaganju na temelju sporazuma s trećim zemljama koji se zaključe nakon pristupanja, čiji su predmet ribolovni resursi koji se tek trebaju raspodijeliti i, drugo, da ako i kada se sustav bude preispitivao na temelju članka 4. stavka 2. Uredbe br. 170/83, te države mogu postaviti svoje zahtjeve na istoj osnovi kao i sve druge države članice.
- 38 Konačno, što se tiče argumenta Kraljevine Španjolske u vezi s navodnom nedovoljnom iskorištenosti kvota, valja napomenuti da se u stvari ribolovne mogućnosti koje se pripisuju Zajednici na temelju sporazuma s trećim zemljama, kako je Vijeće više puta istaknulo bez uvjerljivog protuargumenta, temelje na prognozama u vezi sa stanjem i razvojem stokova, koje se mogu pokazati netočnima i koje možda ne odražavaju količine koje se uistinu mogu uloviti. U tim okolnostima sama činjenica da su ulovljene količine

manje od predviđenih količina ne stvara obvezu nove raspodjele za sljedeću godinu. Osim toga, Kraljevina Španjolska nije dala nikakav dokaz o tome da su države članice namjerno nedovoljno iskoristile ribolovne kvote koje su im bile dodijeljene na temelju sporne uredbe.

- 39 Kako se ni treći argument ne može prihvatiti, tužbeni razlog koji se temelji na kršenju načela relativne stabilnosti ribolovnih aktivnosti mora se u cijelosti odbiti.

Tužbeni razlog koji se temelji na kršenju općih načela prava Zajednice

- 40 Tužitelji smatraju da je donošenjem sporne uredbe bez njihovog uključivanja u ključ raspodjele Vijeće povrijedilo načelo zabrane diskriminacije iz članka 7. Ugovora. Prema mišljenju portugalske vlade, Vijeće je također povrijedilo načela proporcionalnosti, pravednosti i solidarnosti Zajednice.
- 41 Kršenje načela zabrane diskriminacije, prema portugalskoj vladi, proizlazi u osnovi iz činjenice da je od 1973. do 1977., to jest približno tijekom referentnog razdoblja na temelju kojeg se 1983. došlo do ključa raspodjele između država članica, portugalska flota u grenlandskim vodama ulovila prosječno istu količinu bakalara koju je ulovila i Savezna Republika Njemačka, što je gotovo trinaest puta više od količine koju je ulovila Ujedinjena Kraljevina.
- 42 Španjolska vlada ističe, prvo, da su nove države članice, iako su nakon pristupanja prepustile Zajednici ovlast za pregovore o sporazumima o ribarstvu s trećim zemljama, i dalje isključene iz ribolovnih mogućnosti koje je Zajednica dobila svojim pregovorima o takvim sporazumima s trećim zemljama; drugo, druge države članice imale su koristi od sporazuma o ribolovu koje je Španjolska prije pristupanja sklopila s trećim zemljama, dok je Španjolska isključena iz kvota koje je Zajednica dobila na temelju sporazuma koje je sa svoje strane sklopila u istom razdoblju.
- 43 Valja zamijetiti da situacija tužitelja nije usporediva sa situacijom drugih država članica uključenih u raspodjelu, ako se uzmu u obzir gore navedene odredbe Akta o pristupanju u vezi s integracijom novih država članica u zajedničku ribolovnu politiku, a posebno u vezi s vanjskim ribolovnim resursima koji su u trenutku pristupanja već bili na raspolaganju i raspodijeljeni.
- 44 Naime, budući da Aktom o pristupanju nije promijenjena postojeća situacija u pogledu raspodjele vanjskih resursa, nastavljaju se primjenjivati postojeća pravila Zajednice. Stoga se nove države članice ne mogu pozivati, u prilog svojoj tvrdnji da se predmetne odredbe ne bi trebale primjenjivati, na okolnosti koje su prethodile pristupanju, posebno na njihove ribolovne aktivnosti tijekom referentnog razdoblja. Od njihovog pristupanja, one su u istom položaju kao i države članice koje su bile isključene iz raspodjele na temelju načela relativne stabilnosti ribolovnih aktivnosti, koje se, što se tiče sporazuma sklopljenih prije pristupanja, odrazilo na raspodjeli iz 1983. Ovaj zaključak ne može narušiti činjenica da zbog njihovog pristupanja države članice više nemaju ovlast za sklapanje neovisnih sporazuma, što ih stavlja u isti položaj u kojem su i sve ostale države članice, ili činjenica da one nisu dobile ništa zauzvrat za vanjske resurse koje su donijele Zajednici.

- 45 Stoga se tužbeni razlog koji se temelji na kršenju načela zabrane diskriminacije mora odbiti.
- 46 Prema mišljenju portugalske vlade, odbijanje dodjele ribolovnih kvota novim državama članicama koje imaju dugotrajnu i ustaljenu tradiciju ribolova u vodama Grenlanda nerazmjerno je cilju koji se želi postići, to jest relativnoj stabilnosti ribolovnih aktivnosti, budući da se na taj način u potpunosti žrtvuju interesi portugalske flote u tom području.
- 47 Ovaj se tužbeni razlog ne može prihvatiti. Suprotno onome što smatra tužitelj, dovoljno je napomenuti da se ključ raspodjele utvrđen prije pristupanja nije promijenio samim Aktom o pristupanju, budući da je taj ključ potreban i primjeren kako bi se zajamčila relativna stabilnost ribolovnih aktivnosti država članica uključenih u raspodjelu, u pogledu stokova koji su u trenutku pristupanja već bili raspodijeljeni. Svako proširenje ključa raspodjele narušilo bi tu stabilnost, čak i u slučaju pozitivnih fluktuacija ribolovnih mogućnosti, koje u prosjeku samo kompenziraju negativne fluktuacije, a i do jednih i do drugih provjereno može doći zbog biološke evolucije vrsta.
- 48 Portugalska vlada također ističe kršenje načela pravednosti, koje iako se ne preklapa u potpunosti s načelima proporcionalnosti i zabrane diskriminacije, zahtijeva poštenu ocjenu prisutnih interesa. Ovo načelo ne zamjenjuje primjenjiva pravila Zajednice, ali opravdava njihovo dovoljno fleksibilno tumačenje. Na sudstvu Zajednice je da opći zahtjev pravičnosti izrazi fleksibilnim tumačenjem željene stabilnosti.
- 49 U tom pogledu valja imati na umu da je Sud u svojoj gore navedenoj presudi Romkes već dao tumačenje zahtjeva relativne stabilnosti u smislu da taj zahtjev znači očuvanje fiksnog postotka za svaku državu članicu. Portugalska vlada poziva se na svoje pristupanje Zajednici, tvrdeći da je u svjetlu tog događaja primjereno, ustvari nužno, promijeniti to tumačenje. Međutim, valja imati na umu i to da se pristupanje novih država članica Zajednici ostvaruje pomoću akata koji imaju status primarnog prava i kojima se u bilo kojem području prava Zajednice mogu promijeniti ranije situacije, s tim da se općenito teži da se održe na snazi postojeća pravila Zajednice. U ovom slučaju, kao što je ranije već navedeno, Aktom o pristupanju Kraljevine Španjolske i Portugalske Republike pitanje vanjskih ribolovnih resursa uređeno je na takav način da je predmetni sustav raspodjele ostao nepromijenjen. U tim okolnostima pristupanje tužitelja ne može biti čimbenik zbog kojeg bi došlo do promjene u navedenoj sudskoj praksi.
- 50 Stoga se ovaj tužbeni razlog mora odbiti.
- 51 Portugalska vlada na kraju tvrdi da je prilikom donošenja sporne uredbe Vijeće, posebno što se tiče stava država članica u Vijeću, povrijedilo načelo „solidarnosti Zajednice”, koje je trebalo izvesti iz članka 5. stavka 2. Ugovora.
- 52 Ovaj se tužbeni razlog mora odbiti. Valja napomenuti da se člankom 5. Ugovora utvrđuje načelo lojalne suradnje u odnosima između država članica i institucija Zajednice. Tim načelom ne zahtijeva se samo od država članica poduzimanje svih mjera potrebnih za osiguravanje primjene i djelotvornosti prava Zajednice, nego se i institucijama Zajednice nameću uzajamne obveze lojalne suradnje s državama članicama (vidjeti rješenje od 13. srpnja 1990., Zwartveld i dr., C-2/88 Imm., Zb., str. I-3365., t. 17.).

- 53 Donošenje zakonodavnog akta od strane Vijeća ne može predstavljati ni kršenje obveze osiguravanja primjene i djelotvornosti prava Zajednice koju imaju države članice, budući da je očito da obrana vlastitih interesa od strane svake pojedine države članice u Vijeću ne ulazi u opseg te obveze, ni kršenje obveze lojalne suradnje koju ima Vijeće kao institucija.
- 54 Stoga se posljednji tužbeni razlog mora također odbiti.
- 55 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da se tužbe moraju u cijelosti odbiti.

Troškovi

- 56 Na temelju članka 69. stavka 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove. Budući da Portugalska Republika i Kraljevina Španjolska nisu uspjele u postupku, treba im naložiti plaćanje troškova. U skladu s člankom 69. stavkom 4. Poslovnika, Komisija i države članice intervenijenti snosit će vlastite troškove.

Slijedom navedenog,

SUD

proglašava i presuđuje:

- 1. Tužbe se odbijaju.**
- 2. Portugalskoj Republici i Kraljevini Španjolskoj nalaže se snošenje troškova. Komisija, Savezna Republika Njemačka i Ujedinjena Kraljevina snosit će vlastite troškove.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 13. listopada 1992.

[Potpisi]

* Jezik postupka: portugalski (u predmetu C-63/90); španjolski (u predmetu C-67/90)